

AKER PENSJONSKASSE

ÅRSRAPPORT FOR 2017

Aker Pensjonskasse

Oksenøyveien 8, PO Box 169, NO-1325 LYSAKER
Telefon +47 67 51 30 00 pensjonskassen@akerpensjonskasse.com
Org.nr.: NO979276699

Proud ownership
www.eikos.no/pensjonskasser/aker

ÅRSBERETNING 2017

1. Stiftelsens etablering og formål

Aker Pensjonskasse ble etablert 1.4.1990. Formålet er å drive pensjonskasse for foretak i Norge som inngår i Aker, Aker Solutions, Akastor og Kværner konsernene eller som har nær tilknytning til konsernet i henhold til gjeldende vedtekter. Lokaliseringen er i Aker Solutions' lokaler på Fornebu i Bærum.

2. Pensjonskassens virksomhet

Medlemmer

Pensjonskassen omfatter pr. 31.12.2017 i alt 14 foretak. Kassen har 37 aktive medlemmer, 2.209 ordinære alderspensjonister og 415 etterlattepensjonister.

Endring av ordinær pensjonistbestand i løpet av året:

Ordinær bestand	31.12.2016	Endring	31.12.2017
Alderspensjoner	2.187	+ 22	2.209
Uførepensjoner	341	- 341	0
Ektefellepensjoner	402	- 2	400
Barnepensjoner	19	- 4	15
Totalt	2.949	- 325	2.624

Pensjonskassen har en fripolisebestand pr. 31.12.2017 på 12.977 fripoliser, hvorav 1 054 er utbetalende pensjoner. Av disse er 525 alderspoliser, 109 etterlattepoliser og 420 uførepoliser.

Endring av fripolisenes pensjonistbestand i løpet av året:

Fripolisebestand	31.12.2016	Endring	31.12.2017
Alderspensjoner	400	+ 125	525
Uførepensjoner	160	+ 260	420
Ektefellepensjoner	87	-	87
Barnepensjoner	20	+ 2	22
Totalt	667	387	1.054

Styret

Styret har i 2017 avholdt fire ordinære møter og et ekstraordinært møte.

Pensjonskassens styre består av syv medlemmer, hvorav 3 er kvinner. Fem av medlemmene er oppnevnt av selskapet, herunder en representant uten tilknytning til pensjonskassen eller foretaket. Det er ett varamedlem oppnevnt av selskapet. To medlemmer og tilhørende varamedlemmer er valgt av og blant medlemmene.

Styret har i 2017 bestått av:

Valgt av selskapet: Leif H. Borge, leder
Audun Stensvold, nestleder
Idar Eikrem
John-Ole Hægeland (fra 1.1 til 31.8)
Marianne M. Aamodt (fra 1.9 – var varamedlem før dette)
Stein Bergby (eksternt medlem)
Brita C. Knutson er nytt eksternt medlem f.o.m. 1.1.2018

Valgt av og blant medlemmene: Marte Øvrum
Oddvar Hølland
Det ble avholdt valg av medlemsrepresentanter i april 2017 og begge medlemmer ble gjenvalgt.

Administrasjonen

Daglig leder har vært Berit Mørck. I tillegg til daglig leder, har administrasjonen bestått av to medarbeidere. Ansvarshavende aktuar har vært Anne Grete Steinkjer fra Eikos AS.

Virksomhet i 2017

Skifte av leverandør for medlemsadministrasjon og aktuatertjenester med tilhørende overføring av medlemsdata ble i hovedsak ferdigstilt ved inngangen til året 2017. Leverandørskiftet har vært en ubetinget suksess, til tross for stor kompleksitet. Nye rutiner og samarbeidsform har blitt utarbeidet gjennom året. I tillegg er pensjons- og forsikringsvilkårene revidert i samarbeid med aktuar, og lagt ut på pensjonskassens hjemmesider.

Uføreplanen i pensjonskassen er tilpasset i henhold til lov om tjenestepensjon f.o.m. 2017 og samtlige med uførepensjon etter uføreplan etter lov om foretakspensjon har fått fripolise på opptjent uførepensjon. Det er utstedt utbetalingspolise på allerede helt eller delvis uføre medlemmer etter retningslinjer gitt av Finanstilsynet.

Tre foretak har i 2017 lukket sin pensjonsordning og besluttet overgang til innskuddspensjon fra 2018.

Med lukking av ytelsesbaserte pensjonsordninger opphører medlemsbedriftenes plikt til å betale premie. Dette betyr at medlemsbedriften ikke lenger blir belastet løpende administrasjons- og forvaltningskostnader, samt rentegarantipremie for disse, men derimot må dekke engangskostnader ved fripoliseutstedelsen.

Aker Pensjonskasse har i denne sammenheng endret tariffen for utstedelse av fripoliser gjeldende fra 1.1.2017 for å ta høyde for nødvendig administrasjonsreserve. Videre har pensjonskassen besluttet å nedskrive grunnlagsrenten til 2 % på fripoliser utstedt fra 2017 for å sikre kassens soliditet og drift fremover. Alle fripoliser som utstedes må fullt ut oppreserveres til K2013 tariff (tariff for langt liv) ved utstedelse, og opptrappingsplan kan ikke benyttes. Dette medfører et økt kapitalbehov ved utstedelsen for å opprettholde kassens soliditet.

Pensjonskassens investeringer

Styret vurderer løpende pensjonskassens investeringer opp mot tilgjengelig bufferkapital og risikoene. Det er etablert kontrollrutiner som følger opp at investeringsrammer, soliditet og andre lov- og forskriftsmessige krav er oppfylt. Pensjonskassen kapitalforvaltningsstrategi og investeringsrammer vurderes av styret på årlig basis. Forvaltningsmandatene og overholdelse av disse, overvåkes og det er etablert en egen uavhengig «compliance» funksjon.

Pensjonskassens investeringsstrategi har slik som de seneste årene vært konservativ også i 2017, med en høy andel obligasjonsinvesteringer av «investment grade» kvalitet. Pensjonskassen har imidlertid en diversifisert porteføljen ytterligere ved å ta inn to nye fond, ett på aksjesiden og ett på obligasjonssiden. Videre har kassen også investert i ubelånt eiendom gjennom ett fond. Valutarisikoen begrenses gjennom å benytte valutasikring og pensjonskassen valutasikrer normalt 80-100 % av investeringene.

Renterisikoen er styrt til ønsket nivå gjennom å legge en stor del av obligasjonsinvesteringene i den regnskapsmessige kategorien «utlån og fordringer» samt at det settes rammer for durasjonen i de ulike obligasjonsporteføljene. Obligasjonene i porteføljen «utlån og fordringer» balanseføres etter amortisert kost-prinsippet, og gir dermed et jevnt avkastningsbidrag basert på den effektive renten fra kjøpstidspunktet. Dette er med på å stabilisere avkastningen i kollektivporteføljen.

For å begrense kredittrisikoen, har pensjonskassen plassert en stor andel av obligasjonsinvesteringene i norske kommuneobligasjoner, og i obligasjoner med god kredittkvalitet på de fleste øvrige utstedere.

Investeringskomitéen var pr. 31.12.2017 sammensatt av Audun Stensvold (leder), Bruce Lethuillier, Brita Cathrine Knutson og Berit Mørck. Brita Knutson erstattet John Ole Hægeland f.o.m. 1.9.2017. To av komitéens medlemmer er også medlemmer av styret. Finanssjef Inger Lise Egeland har fast møterett og legger frem saker for komiteen. Komiteen er underlagt fastlagt instruks og mandat fra styret. Det er avholdt ti møter i 2017. Komiteen har bistått daglig leder og styret i forhold til investeringer av pensjonsmidlene, samt rapporter og styrende dokumenter i forhold til kapitalforvaltningen.

Pensjonskassens forsikringsmessige og administrative virksomhet

Det er flyttet to medlemsforetak til andre livsforsikringsselskaper i 2017 som følge av bedriftssalg. Netto utflyttede midler utgjør 9,6 millioner kroner.

Det forsikringsmessige risikoresultatet har vært negativt med 1,9 millioner kroner inkludert erstatningsavsetninger på 0,8 millioner kroner.

Ny dødelighetstariff, K2013 ble innført fra 1.1.2014. Dette medførte et betydelig oppreserveringsbehov. For regnskapsårene 2011-2017 er det totalt dekket inn 352,8 millioner kroner, hvorav 40,2 millioner kroner i 2017. Minimum 20 prosent av det samlede oppreserveringsbehovet vil bli finansiert av pensjonskassens egenkapital. Dersom resterende oppreserveringsbehov dekkes inn i dag, er gjenstående beløp ca. 45 millioner kroner.

3. Helse, miljø og sikkerhet

Arbeidsmiljøet i pensjonskassen anses tilfredsstillende. Det var noe langtids sykefravær, men ingen personskader eller skader på eiendeler i 2017. Det har i 2017 vært tre ansatte gjennom hele året, to kvinner og en mann.

Av de ordinære styremedlemmene i pensjonskassen, er det tre kvinner. Styret og kassens ledelse er bevisst på de samfunnsmessige forventningene om tiltak for å fremme likestilling i virksomheten og styret.

Pensjonskassen driver ikke virksomhet som forurensar miljøet.

4. Framtidig utvikling og andre forhold

Hovedfokus for pensjonskassen vil fortsatt være å oppnå tilfredsstillende avkastning på midler til forvaltning, som også kan bidra til å dekke inn oppreserveringskravet i forhold til økende levealder.

Premie fra og med 2015 beregnes med en grunnlagsrente på 2,0 % slik det er besluttet av Finanstilsynet som høyeste tillatte beregningsrente i livsforsikring.

Finansforetaksloven er gjort gjeldende fra 2016. Solvens II er innført fra 2016 for livselskapene og det arbeides med å utarbeide solvensregulering for pensjonskasser.

5. Resultat, finansiering og likviditet

Resultatet for teknisk regnskap (kollektivporteføljen) viser et underskudd på 20,5 millioner kroner.

Resultatet for ikke-teknisk regnskap (selskapsporteføljen) viser et overskudd på 18,0 millioner kroner. Etter skatt er resultat før andre resultatkomponenter på -4,4 millioner kroner.

Styret mener at årsregnskapet gir et rettmessig bilde av virksomheten og foreslår følgende disponering av årets resultat:

Avsetning til renter innskutt kapital	0
Overført til innskutt egenkapital	4 524 036
Risikoutjevningfond	140 301
Fond for urealiserte gevinster	14 529 250
Annen egenkapital	- 23 567 126

Forslaget er begrunnet i styrets ønske om å styrke soliditeten i pensjonskassen.

Pensjonskassens egenkapital pr. 31.12.2017 var:

Innskutt egenkapital	141 616 036
Risikoutjevningfond	1 139 765
Fond for urealiserte gevinster	121 659 499
<u>Opptjent egenkapital</u>	<u>275 238 291</u>
<u>Sum egenkapital</u>	<u>539 653 591</u>

Pensjonskassens bankinnskudd pr. 31.12.2017 var 77,8 millioner kroner.
Driftskostnader inklusive kapitalforvaltningskostnader for 2017 var på 14,7 millioner kroner.

Regnskapet for 2017 er avlagt under forutsetning av fortsatt drift. Årsregnskapet per 31.12.2017 gir etter styrets mening et tilfredsstillende uttrykk for pensjonskassens drift i 2017 og den økonomiske stillingen ved årsskiftet.

Fornebu, 20. mars 2018

_____
Leif H. Borge, styreleder

_____
Audun Stensvold, nestleder

_____
Marianne M. Aamodt

_____
Idar Eikrem

_____
Brita C. Knutson

_____
Marte Øvrum

_____
Oddvar Hølland

_____
Berit Mørck, daglig leder

Aker Pensjonskasse
RESULTATREGNSKAP 1.1 - 31.12

Side 7

<i>Tall i hele 1000</i>	<i>Note</i>	2017	2016
TEKNISK REGNSKAP			
Premieinntekter			
Forfalt premie, brutto	2	131 228	97 924
Avgitt gjenforsikringspremie	2	(30)	(30)
Sum premieinntekter		131 198	97 894
Inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			
Renteinntekter og utbytte på finansielle eiendeler		85 548	103 199
Verdiendring på investeringer		37 438	49 667
Realisert gevinst og tap på investeringer		(1 739)	(6 124)
Sum inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		121 247	146 742
Andre forsikringsrelaterte inntekter			
		-	-
Pensjoner mv			
Pensjoner	3	(179 969)	(176 326)
Overført til premiefond		(226)	-
Overføring av premie-/tillegg-/kurs-reserver til andre	4	(9 617)	(85 894)
Sum pensjoner mv		(189 812)	(262 220)
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse			
Til (fra) premiereserve, brutto	14	(28 410)	76 478
Garantert rente premiefond	14	(30)	(144)
Endring i tilleggsavsetninger	14	301	3 190
Endring kursreguleringsfond	14, 15	(39 112)	(47 509)
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse		(67 251)	32 015
Midler tilordnet forsikringskontraktene			
Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	14	(1 192)	-
Sum midler tilordnet forsikringskontraktene		(1 192)	-
Forsikringsrelaterte driftskostnader			
Forvaltningskostnader		(3 176)	(3 654)
Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	5,6,7	(11 490)	(11 507)
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		(14 666)	(15 161)
RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP		(20 476)	(730)
IKKE-TEKNISK REGNSKAP			
Netto inntekter fra investering i selskapsporteføljen			
Renteinntekter og utbytte på finansielle eiendeler		1 517	30
Verdiendring på investeringer		14 529	(38 167)
Realisert gevinst og tap på investeringer		1 994	71 080
Sum netto inntekter fra investering i selskapsporteføljen		18 040	32 942
Forvaltningskostnader og kostn.knyttet til selskapsporteføljen			
<i>Forvaltningskostnader</i>		-	(241)
RESULTAT AV IKKE-TEKNISK REGNSKAP		18 040	32 701
RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD/OVERFØRINGER		(2 436)	31 971
Skattekostnad	19	(1 938)	(5 220)
TOTALRESULTAT		(4 374)	26 751
Anvendelse:			
Risikoutjevningfond	14	(140)	162
Fond for urealiserte gevinster		(14 529)	38 167
Avkastning innskutt kapital		(4 524)	(8 968)
Annen opptjent egenkapital		23 567	(56 113)
SUM ANVENDELSE		4 374	(26 751)

Aker Pensjonskasse
BALANSE 31.12

Side 8

<i>Tall i hele 1000</i>	<i>Note</i>	2017	2016
EIENDELER			
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Andre finansielle eiendeler	8	553 939	526 990
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		553 939	526 990
Fordringer			
Fordringer knyttet til premieinntekter	13	12 154	103
Andre fordringer	13	-	380
Sum fordringer		12 154	483
Andre eiendeler			
Bankinnskudd		-	16 537
SUM EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN		566 094	544 009
EIENDELER I KOLLEKTIVPORTEFØLJEN			
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Utlån og fordringer	9, 12	1 906 735	1 932 936
Sum finansielle eiendeler som måles til amortisert kost		1 906 735	1 932 936
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler	8	674 498	456 319
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	10, 12	1 705 436	1 842 680
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		2 379 934	2 298 999
Sum investeringer i kollektivporteføljen		4 286 669	4 231 935
Andre eiendeler			
Bankinnskudd		77 823	94 771
Sum andre eiendeler		77 823	94 771
Andre fordringer			
Kortsiktig fordring mot Selskapsportefølje		26 440	-
SUM EIENDELER I KOLLEKTIVPORTEFØLJEN		4 390 932	4 326 706
SUM EIENDELER		4 957 025	4 870 715

Aker Pensjonskasse
BALANSE 31.12

Side 9

<i>Tall i hele 1000</i>	<i>Note</i>	2017	2016
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER			
Innskutt egenkapital			
Selskapskapital	18	141 616	137 092
Opptjent egenkapital			
Risikoutjevningfond	14	1 140	981
Annen opptjent egenkapital		275 238	298 805
Fond for urealiserte gevinster		121 659	107 130
Sum opptjent egenkapital		398 038	406 917
Sum egenkapital		539 654	544 009
Forsikringsforpliktelser			
Premiereserve	14	4 230 666	4 201 064
Tilleggsavsetning	14	60 180	60 481
Kursreguleringsfond	14, 15	86 621	47 509
Premiefond, pensjonistenes overskuddsfond	14, 16	1 425	11 442
Sum forsikringsforpliktelser		4 378 892	4 320 496
Avsetninger for forpliktelser			
Forpliktelser ved skatt	19	560	524
Utsatt skatt	19	5 243	3 908
Andre avsetninger for forpliktelser	13	5 438	752
Sum avsetning for forpliktelser		11 240	5 183
Påløpte kostnader			
Andre påløpte kostnader	13	800	1 028
Kortsiktig gjeld Selskapsportefølje			
Kortsiktig gjeld til Kollektivportefølje		26 440	-
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		4 957 025	4 870 715
POSTER UTENOM BALANSEN			
Betingede forpliktelser		91 350	84 252

Bærum, 20.mars 2018

_____
Leif H. Borge
styrets leder

_____
Audun Stensvold
styrets nestleder

_____
Idar Eikrem

_____
Marianne Mithassel Aamodt

_____
Brita Cathrine Knutson

_____
Marte Øvrum

_____
Oddvar Hølland

_____
Berit Mørck
daglig leder

Aker Pensjonskasse

KONTANTSTRØMOPPSTILLING 1.1 - 31.12

Side 10

<i>Tall i hele 1000</i>	2017	2016
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Resultat før skattekostnad	(2 436)	31 971
Periodens betalte skatter	-	-
Opp- /nedskrivning anleggsmidler	(2 488)	(2 488)
Endring fordringer og kortsiktig gjeld	(7 365)	(9 591)
Endring andre tidsavgrensningsposter	170	1 419
Overført forsikringsmessige avsetninger	58 396	(26 673)
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	46 277	(5 363)
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Netto inn-/utbetaling ved investering i obligasjoner	165 933	253 394
Netto inn-/utbetaling ved investering i aksjer	(245 129)	(241 284)
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	(79 195)	12 110
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Netto utbetaling skattegjeld	(567)	(2 217)
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	(567)	(2 217)
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	(33 485)	4 530
Kontanter og kontantekvivalenter 01.01	111 308	106 778
Kontanter og kontantekvivalenter 31.12	77 823	111 308
<i>Andel Selskapsportefølje</i>	-	16 537
<i>Andel Kollektivportefølje</i>	77 823	94 771

ENDRINGER I EGENKAPITALEN

<i>Tall i hele 1000</i>	Selskaps- kapital	Annen opptjent egenkapital	Fond for urealiserte gevinster	Risiko- utjevningss- fond	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2016	128 124	242 693	145 297	1 144	517 258
Årets resultat 2016		56 113			56 113
Endring fond for urealiserte gevinster			-38 167		-38 167
Årets avsetning til risikoutjevningssfond				-162	-162
Årets avsetning til avkastning på innskutt egenkapital	8 968				8 968
Egenkapital 31.12.2016	137 092	298 805	107 130	981	544 009
Årets resultat 2017		-23 567			-23 567
Endring fond for urealiserte gevinster			14 529		14 529
Årets avsetning til risikoutjevningssfond inkl. avkastning				158	158
Årets avsetning til avkastning på innskutt egenkapital	4 524				4 524
Egenkapital 31.12.2017	141 616	275 238	121 659	1 140	539 654

NOTE 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med aksjeloven, regnskapsloven, forskrift om årsregnskap for pensjonskasser fastsatt av Finansdepartementet og god regnskapsskikk.

a) Driftsinntekter

Inntektsføring av premie skjer etter hvert som premien er opptjent. Renteinntekter på verdipapirer blir resultatført ved det tidspunkt de er opptjent.

b) Resultatanalyse

Det utarbeides årlig analyse av forsikringsmessig risiko fra aktuar. Resultatanalysen for år 2017 fremlegges sammen med årsregnskap.

c) Fordeling kollektiv- / selskapsportefølje

Aker Pensjonskasse har siden 2008 forvaltet kollektivportefølje og selskapsportefølje hver for seg og med hver sin strategi.

d) Finansielle eiendeler "hold til forfall"

Obligasjonsinvesteringer hvor intensjonen er å holde investeringen til den forfaller, klassifiseres som hold til forfall. Investeringer som holdes til forfall måles til amortisert kost ved hjelp av effektiv rente-metode redusert med eventuelt tap ved verdifall.

e) Finansielle eiendeler "utlån og fordringer"

Utlån og fordringer er finansielle eiendeler med betalinger som er faste eller lar seg fastsette og som ikke blir kvotert i et aktivt marked. Utlån og fordringer innregnes første gang til virkelig verdi tillagt direkte henførbare transaksjonsutgifter. Etter førstegangsinnregning måles utlån og fordringer til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metode, redusert med eventuelle tap ved verdifall. Nedskrivning gjennomføres dersom det foreligger objektive indikasjoner på verdifall.

f) Amortisert kost

Etter førstegangs innregning måles investeringer som holdes til forfall, utlån og fordringer, samt finansielle forpliktelser som ikke måles til virkelig verdi, til amortisert kost basert på effektiv rente-metoden. Ved beregning av effektiv rente estimeres kontantstrømmer, og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning. Alle honorarer betalt eller mottatt mellom partene i kontrakten, transaksjonsutgifter og alle andre betalinger eller rabatter som kan henføres til transaksjonen, inngår som en integrert del ved fastsettelsen av den effektive renten.

g) Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

Finansielle instrumenter som ligger i kategori "Tilgjengelig for salg" vurderes til virkelig verdi. Hvis investeringer i egenkapitalinstrumenter ikke har noen kvotert markedspris i et aktivt marked, og hvis virkelige verdi ikke kan måles på en pålitelig måte, skal investeringer måles til anskaffelseskost. Pensjonskassen skal ved hver balansedag vurdere hvorvidt det foreligger noen objektive bevis for at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler er verdiforringet.

h) Finansielle eiendeler øremerket til virkelig verdi over resultatet

Et finansielt instrument klassifiseres til virkelig verdi over resultatet dersom det ved førstegangs innregning er øremerket til dette. Finansielle instrumenter øremerkes til virkelig verdi over resultatet dersom styring, samt kjøps- og salgsbeslutninger baseres på instrumentets virkelige verdi i samsvar med pensjonskassens dokumenterte investeringsstrategi og investeringsmandater. Instrumentene vurderes til virkelig verdi, og endringer i verdien innregnes i resultatet.

i) Virkelig verdi

Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for, eller en forpliktelse kan gjøres opp til, i en transaksjon gjennomført på armlengdes avstand mellom velinformerte, villige parter. Alle finansielle instrumenter måles til virkelig verdi ved førstegangsinnregning. Normalt vil virkelig verdi av et finansielt instrument ved førstegangsinnregning være transaksjonsprisen. Det beste beviset på virkelig verdi i et aktivt marked er kvoterte priser. I etterfølgende perioder vil den virkelige verdien av finansielle instrumenter måles til virkelig verdi basert på noterte priser i aktive markeder som er basert på kjøpspriser for eiendeler og salgspriser for utstedte forpliktelser.

Når priser i et aktivt marked ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi ved benyttelse av verdsettelsesmetoder med referanse til observerbare markedsdata. Disse inkluderer sammenligning med lignende instrumenter hvor observerbare markedspriser eksisterer, nylig utførte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og villige parter, diskonterte kontantstrømanalyser, opsjonsprisinde modeller og andre verdsettelsesteknikker som normalt brukes av markedsdeltakere.

j) Kursreguleringsfond/Kortsiktig gjeld

Årets endringer i netto urealiserte merverdier på virkelig verdi-porteføljene resultatføres og andelen fra kollektivporteføljen føres mot kursreguleringsfond mens andelen fra selskapsporteføljen føres mot fond for urealiserte gevinster under egenkapital.

Andre finansielle eiendeler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet.

k) Forsikringsmessige avsetninger

Forsikringsmessige avsetninger er anvendt i tråd med krav fra Finanstilsynet for pensjonskasser. Det forsikringstekniske statusoppgjør omfatter forsikringstekniske avsetninger (premiereserve) beregnet som kontantverdien av opptjente pensjonsrettigheter.

Ved beregning av premie benyttes pensjonskassens godkjente beregningsgrunnlag med en grunnlagsrente på 2 prosent fra 2015, 2,5 prosent fra 2012 og 3 prosent fra 2004. Opptjente rettigheter frem til 1.1.2004 er avsatt på grunnlagsrente 4 prosent.

Premiereserven er beregnet etter tariff K2013 i samsvar med Finanstilsynets krav.

l) Overførte midler til/fra andre pensjonsinnretninger

I henhold til forskrift inntektsføres/kostnadsføres overførte premiereserver, tilleggsavsetninger og kursreserver til/fra andre pensjonsinnretninger. Overføring av midler i premiefond føres direkte i balansen.

m) Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 25 prosent på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverseres eller kan reverseres i samme periode er utlignet og nettoført.

n) Pensjonsforpliktelser

Pensjonsordninger finansiert via sikrede ordninger er ikke balanseført. Pensjonspremien anses i disse tilfeller som pensjonskostnad og klassifiseres sammen med lønnskostnader.

NOTE 2 Premieinntekter

Side 13

Tall i hele 1000

	2017	2016
Terminpremie 01.01	15 419	20 071
Engangspremie aktive medlemmer	-	24
Engangspremie pensjonsregulering	23 921	-
Endringspremie	13 744	1 435
Premiefritak	3 855	-
Administrasjonspremie	4 906	6 031
Forvaltningspremie	5 902	6 392
Rentegarantipremie	63 480	63 971
Sum forfalt premie	131 228	97 924
Reassuransepremie	(30)	(30)
Sum premieinntekter	131 198	97 894
Premie innbetalt	109 060	103 065
Premie til/fra premiefond	10 024	(5 245)
Premie ikke innbetalt	12 144	103
Sum	131 228	97 924

Pensjonskassen hadde i 2017 avtale med Aon UK Ltd. om katastrofereassuranse. Avtalen dekker nødvendige avsetninger i premiereserven ved såkalt "katastrofe", definert som en plutselig hendelse hvor 2 eller flere av pensjonskassens medlemmer enten dør eller blir uføre. Maksimal erstatningssum etter avtalen var NOK 40 mill. Pensjonskassens egenandel per hendelse var NOK 2 mill.

NOTE 3 Pensjoner

Tall i hele 1000

	2017	2016
Alderspensjon	147 082	145 599
Ektefellepensjon	13 939	14 449
Uførepensjon	13 916	14 898
Barnepensjon	735	796
UP barnetillegg	423	451
Godskrevet pensjon	20	133
Premiefritak uføre	3 855	-
Sum	179 969	176 326
Antall	2017	2016
Alderspensionister	2734	2 482
Ektefellepensjonister	487	480
Uførepensionister	420	508
Barnepensionister	37	38
Sum	3 678	3 508

NOTE 4 Overført premiereserve og tilleggsavsetninger til andre forsikringsselskaper

Tall i hele 1000

	2017	2016
Overført premiereserve	9 617	82 704
Overført tilleggsavsetning	-	3 190
Overført kursreserve	-	-
Sum	9 617	85 894

Det er i 2017 flyttet ut to medlemsforetak, NES Advantage Group AS og Fjords Processing AS som følge av bedriftssalg.

NOTE 5 Lønn og andre personalkostnader

Side 14

Tall i hele 1000

	2017	2016
Lønn	2 287	2 174
Arbeidsgiveravgift og finansskatt	496	325
Andre lønnsrelaterte ytelser	237	274
Sum	3 020	2 773

Aker Pensjonskasse har i 2017 sysselsatt 2,4 årsverk.

STYREHONORAR	2017	2016
Stein Bergby	40	35
Oddvar Hølland	30	22
Marte Øvrum	30	22
Nils Christian Hellevik		2
Sum	100	80

NOTE 6 Godtgjørelse til daglig leder/revisjon

Tall i hele kroner

Lønn til daglig leder i 2017 er utbetalt med 741 274 kroner i grunnlønn og 9 062 kroner i annen godtgjørelse. Kostnadsført innskuddspensjon med 53 756 kroner.

Revisor

Honorar til KPMG for lovpålagt revisjon i 2017 er kostnadsført med 233 993 kroner, honorarer for internkontroll med 67 102 kroner og annen bistand 81 116 kroner. Alle beløp er inklusiv merverdiavgift.

NOTE 7 Andre kostnader

Tall i hele 1000

	2017	2016
Administrasjon pensjonsutbetalinger mm	4 927	4 308
Husleie/IT	134	134
Honorarer til aktuar, revisjon, regnskap mm	3 133	3 807
Møter og reiser	68	67
Diverse	107	342
Sum	8 370	8 659
Sum forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	11 490	11 507

NOTE 8 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi

Tall i hele 1000

Side 15

**Garantiforpliktelser, lån
Aksjer og fondsandeler**

Fond/aksjeportefølje	Antall andeler	Markeds-kurs	Anskaffelses-kost	Balanseført verdi	Mer- / mindreverdi
Herkules Private Equity Fund II			6 241	683	(5 558)
Ambolt Mezzanine Fund			15 808	19 000	3 192
OAM Globale aksjer			111 041	114 396	3 355
Nordea Stabile Aksjer Global	36 167	2 549	75 053	92 199	17 146
Nordea Kreditt	121 613	1 049	125 885	127 626	1 741
AAM Absolute Return Fund	705 861	351	121 963	247 623	125 660
DNB TMT Absolute Return Fund	94 198	1 427	100 000	134 375	34 375
DNB Likviditet (IV)	101 919	1 008	102 427	102 723	296
DNB Private Equity IV			5 664	5 271	(394)
Sector Healthcare Fund			54 000	56 385	2 385
Sector Healthcare Value Fund			25 000	29 491	4 491
Incentive Active Value Fund			25 000	29 685	4 685
KLP Aksje Global indeks II	35 689	2 386	70 000	85 142	15 142
Sissener Canopus RL	25 453	1 278	30 000	32 528	2 528
Pareto Eiendom II			49 999	50 696	697
Alfred Berg			100 000	100 615	615
SUM AKSJER OG FONDSANDELER			1 018 083	1 228 437	210 355

<i>Andel Selskapsportefølje</i>	432 280	553 939	121 659
<i>Andel Kollektivportefølje</i>	585 803	674 498	88 695

Forpliktelser utenfor balansen	2017	2016
Kommitterte beløp, private equity, fond og obligasjoner	91 350	84 252

<i>Andel Selskapsportefølje</i>	-	-
<i>Andel Kollektivportefølje</i>	91 350	84 252

Pensjonskassens investeringer i aksjer er gjort gjennom flere ulike aksje- og hedefond samt et aktivt forvaltet mandat hvor investeringene er globale. Det er derfor liten konsentrasjonsrisiko i disse investeringene sett under ett. Fondenes kurser beregnes daglig eller månedlig på basis av markedsverdien av de plasseringer som fondet har foretatt. Det må forventes at det kan forekomme relativt store kurssvingninger. Likviditeten i pensjonskassens aksjeinvesteringer er god.

NOTE 9 Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost

Tall i hele 1000

Side 16

Obligasjoner - Utlån og fordringer - norske

Selskap	Pålydende	Anskaffelses- kost	Amortisert kost¹	Virkelig verdi¹
Kommuner/komm.foretak	1 394 720	1 393 586	1 402 651	1 409 779
Finans	62 000	62 000	62 068	62 422
Industriforetak	434 000	437 133	442 015	445 625
Sum obligasjoner	1 890 720	1 892 719	1 906 735	1 917 825

¹⁾ Inkludert opptjente renter

Andel Kollektivportefølje

1 906 735

NOTE 10 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi - obligasjoner

Tall i hele 1000

Obligasjoner - virkelig verdi - norske

Selskap	Anskaffelses- kost	Balanseført verdi¹⁾	Mer- / mindreverdi
Norsk Stat	41 695	41 333	-362
Boligkreditt	141 341	141 118	-224
Kommuner/komm.foretak	657 745	663 243	5 498
Bank	403 659	406 753	3 094
Industriforetak	451 086	452 989	1 903
Sum obligasjoner med fast avkastning	1 695 527	1 705 436	9 909

¹⁾ Inkludert opptjente renter

Andel Kollektivportefølje

1 705 436

NOTE 11 Kapitalavkastning

	2017	2016	2015	2014	2013
Kollektivporteføljen					
Bokført avkastning Kollektiv	2,5 %	3,1 %	2,4 %	3,9 %	5,8 %
Verdijustert avkastning Kollektiv	2,8 %	3,3 %	1,5 %	3,5 %	5,7 %
Selskapsporteføljen					
Verdijustert avkastning Selskap	3,3 %	7,5 %	32,7 %	-5,9 %	4,7 %

Kaptalavkastning er beregnet etter gjeldende forskrift.

NOTE 12 Styring av finansiell risiko herunder markedsrisiko, kredittrisiko, likviditetsrisiko

Tall i hele 1000

Side 17

Pensjonskassen er eksponert for ulik risiko fra bruk av finansielle instrumenter. Selskapets kreditt-, rente- og markedsrisiko er i det vesentlige knyttet til forvaltning av de finansielle plasseringer. Styret har fastlagt retningslinjer som skal sikre at forvaltningen ligger betryggende innenfor nærmere spesifikke rammer for kreditt-, rente- og markedsrisiko. Styret anser beslutninger vedrørende aktiva allokeringer som den viktigste enkeltstående beslutningen mot markedsrisiko. Styret har som målsetning at den strategiske aktiva allokeringen skal tilpasses karakteristika ved selskapets forpliktelser og risikoevne. Styret vil løpende vurdere i hvilken utstrekning bufferkapitalen er forsvarlig i forhold til markedsrisiko som kapitalforvaltningen er eksponert for i form av renterisiko, kredittrisiko og aksjekursrisiko. Selskapets finansielle plasseringer pr 31.12.17 lå innenfor de rammer styret har fastlagt.

Kredittrisiko

Selskapet er eksponert for kredittrisiko gjennom sine investeringer i norske sertifikater og obligasjoner og gjennom fordringer. Investeringsstrategien i selskapet har historisk sett vært konservativ, hvor man har investert i godt kjente verdipapirer med god kredittkvalitet og kort durasjon. Kredittdurasjonen på obligasjons- og pengemarkedsporteføljene var ved årsslutt på 3,4 år.

Investeringen har gjennom forvaltningsmandater og lovverk vært begrenset til statspapirer, kommuner, OMF, industri og finans. Når det gjelder Industri, har det vært en begrensning på 4 % per utsteder, mens det for Finans er en begrensning på hhv 1,5 % og 4 % per utsteder avhengig av kredittkvalitet.

Selskapet har følgende eksponering i sine obligasjonsporteføljer:	2017	2016
Kommuner	2 065 895	2 147 248
OMF	141 118	273 346
Finans	406 753	462 598
Industri	957 072	833 784
Norske Stat	41 333	58 639
	3 612 171	3 775 615

Norske obligasjoner er vanligvis ikke rated gjennom de store ratingbyråene. Store deler av porteføljen er investert i norske kommuner som ikke har en offisiell rating, men hvor markedet normalt vurderer dette som sidestilt med AA investeringer. Tabellen under viser markedsverdien på eksponering knyttet til offisiell rating.

Klasse	2017	2016
AAA	347 027	459 558
AA	495 452	539 718
A	291 469	350 772
BBB	90 867	91 803
Ikke ratet	2 387 356	2 333 764
	3 612 171	3 775 615

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for at selskapet ikke vil kunne oppfylle forpliktelser etter hvert som de forfaller, fordi investeringene ikke har latt seg omgjøre til tilgjengelig likviditet. Pensjonskassens investeringer består hovedsakelig av sertifikater og obligasjoner med god kredittkvalitet, og relativt kort durasjon sammenlignet med forpliktelsene. De fleste av investeringene i obligasjons- og aksjefond er investert i fond med god likviditet. Dette gjør at det er begrenset likviditetsrisiko i selskapet.

Markedsrisiko

Det er en risiko for at endringer i markedspriser påvirker inntekter eller verdi på de pensjonskassens investeringer. Gjennom investeringer i obligasjoner, sertifikater og aksjefond er selskapet eksponert for markedsrisiko gjennom endringer i renter og aksjekurser.

Pensjonskassens obligasjonsporteføljer har en gjennomsnittlig rentedurasjon på 1,9.

Selskapet har eksponering mot aksjer gjennom investeringer i flere ulike aksjefond/hedgefond, hvor det er begrensninger på hvor store en enkelt posisjon kan være. I tillegg har selskapet en mindre investering i private equity, samt et aktivt forvaltet aksjemandat. Selskapet har derfor spredd sine investeringer i aksjer på mange utstedere.

Verdsettelseshierarkiet

Fordeling av de finansielle instrumenter balanseført til virkelig verdi etter verdsettelsesmetode.

31. desember 2017	Nivå 1 ¹	Nivå 2 ²	Nivå 3 ³	Balanseført verdi
Finansielle eiendeler:				
Aksjer/aksjefond/priv.eq.	199 538	318 278	379 657	897 473
Obligasjoner	41 333	3 901 802	-	3 943 135
	240 871	4 220 080	379 657	4 840 608

1) Verdsettelse basert på noterte priser i aktivt marked

2) Verdsettelse basert på observerbare markedsdata

3) Verdsettelse basert på annet en observerbare markedsdata

NOTE 13 Fordringer/avsetninger

Tall i hele 1000

	2017	2016
Forskuddsbetalte kostnader/opptjente inntekter		
Premieinntekter	12 154	103
Forskudd pensjon	-	380
Sum	12 154	483
Avsetning for forpliktelser		
Leverandørgjeld	158	42
Skyldig offentlige avgifter	4 783	203
Kortsiktig gjeld megler	232	256
Påløpte feriepenger	266	250
Sum	5 438	752
Påløpte kostnader		
Forvaltning	568	778
Andre påløpte kostnader	232	250
Sum	800	1 028

Pensjonskassen omfatter følgende foretak:

Aker ASA, Akastor AS, Aker Biomarine AS, Aker Floating Production AS, Aker Insurance Services AS, Aker Solutions AS, First Geo AS, Kværner AS, MHWirth AS, Ocean Yield ASA, Old Kværner Invest AS, Oslo Asset Management AS og TRG Finance AS.

Beskrivelse av pensjonsordningene:

Pensjonsordningen er ytelsesbasert etter Lov om Foretakspensjon og uførepensjon etter Lov om tjenestepensjon. Samtlige pensjonsordninger er lukket med ett unntak. Lukkingen er tvungen for alle under 58 år og lukketidspunktene er ulike. Tre foretak gjennomførte lukking pr. 31.12.2017. De fleste foretakene har samme pensjonsplan på ca. 60 % nivå hvor opptjeningsalderen er 67 år. Det kreves 30 års tjenestetid fra opptak i pensjonsordningen, for rett til uavkortede pensjoner.

Endringer i forsikringsforpliktelsene

Tall i hele 1000

	Premie- reserve	Tillegg- avsetn.	Kursreg.- fond	Risikoutjevn. fond	Premiefond/ Pensjonistenes overskuddsfond	Totalt
2017						
Inngående balanse	4 201 064	60 481	47 509	981	11 442	4 321 477
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsen	29 602	(301)	39 112	158	30	68 601
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsene	29 602	(301)	39 112	158	30	68 601
Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsen						
Overføringer mellom fond	9 617	301	-	-	(10 036)	(118)
Overføring til/fra selskapet	(9 617)	(301)			(10)	(9 929)
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsene	-	-	-	-	(10 047)	(10 047)
Utgående balanse	4 230 666	60 180	86 621	1 140	1 425	4 380 031
Herav fripoliser	2 639 283	12 508				

	Premie- reserve	Tillegg- avsetn.	Kursreg.- fond	Risikoutjevn. fond	Premiefond/ Pensjonistenes overskuddsfond	Totalt
2016						
Inngående balanse	4 277 543	63 671	0	1 144	5 956	4 348 312
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsen	(76 478)	(3 190)	47 509	(162)	144	(32 177)
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsene	(76 478)	(3 190)	47 509	(162)	144	(32 177)
Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsen						
Overføringer mellom fond	89 084	3 190			36	92 310
Overføring til/fra selskapet	(89 084)	(3 190)			(36)	(92 310)
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsene	-	-	-	-	5 342	5 342
Utgående balanse	4 201 064	60 481	47 509	981	11 442	4 321 477
Herav fripoliser	2 400 806	9 951				

Antall medlemmer som inngår i premiereserven:	2017	2016	2015	2014	2013
Aktive ekskl. uførepensjonister	37	93	243	423	606
Alderspensjonister	2209	2187	2 222	2 141	1 984
Uførepensjonister	0	341	418	474	536
Ektefellepensjonister	400	402	406	431	452
Barnepensjonister	15	19	26	32	31
Fripoliser, oppsatte rettigheter	11 923	12 298	12 433	12 569	12 601
Fripoliser, utbetalende	1 054	667	559	410	357
-herav alderspensjonister	525				
-herav Ektefellepensjonister	87				
-herav Barnepensjonister	22				
-herav Uførepensjonister	420				

Beregningsgrunnlag

Premiereserven er beregnet med dødelighetsgrunnlaget K2013 og pensjonskassens gjeldende uføregrunnlag. Gjennomsnittlig grunnlagsrente den 31.12.2017 er 3,29 prosent. Premiefondet er i 2017 tilført en rente på 2,0 prosent.

Styrking av premiereserven

Som en konsekvens av økende levealder innførte kassen pr 1.1.2014 det forsterkede dødelighetsgrunnlaget K2013. Dette medførte et betydelig oppreserveringsbehov. Tilsammen 352,8 millioner kroner er dekket inn i perioden 2011 - 2017, hvorav 40,2 millioner kroner i 2017. Minimum 20 prosent av det samlede oppreserveringsbehovet finansieres av Pensjonskassens egenkapital. Dersom resterende oppreserveringsbehov dekkes inn i dag, er gjenstående beløp ca 45 millioner kroner.

Tilstrekkelighetstest

Aktuar vurderer grunnlaget for de forsikringsmessige avsetninger som tilstrekkelig og avsatt i henhold til lov og forskrifter.

Forutsetninger for forsikringsforpliktelsene

Samtlige pensjonsforpliktelser er ytelsesbaserte. Disse er sikret i foretakspensjonsordninger uten investeringsvalg eller med fripoliser for medlemmer som følge av fratredelse, planendringer eller overgang til innskuddspensjon.

NOTE 15 Kursreguleringsfond

Side 20

Tall i hele 1000

	2017	endringer	2016
Andeler i aksjefond og private equity fond	37 989	11 560	26 429
Hedgefond	50 009	9 497	40 513
Obligasjoner/sertifikater/rentefond	(2 075)	17 358	(19 432)
Eiendomsfond	697	697	-
Sum	86 621	39 112	47 509

NOTE 16 Premiefond/pensjonistenes overskuddsfond

Tall i hele 1000

	2017	2016
Inngående balanse	11 442	5 956
Innbetalinger	-	-
Belastet premie	(10 036)	5 245
Renteinntekter tilført fond	30	144
Resultat tilført fond	-	-
Andre resultatførte endringer	-	133
Overført ved utflytting	(439)	(36)
Andre endringer	428	-
Sum	1 425	11 442
Premiefondets størrelse i forhold til årlig premie	1,09 %	8,71 %

NOTE 17 Solvensmargin

Tall i hele 1000

	Grunnlag	2017	2016
Forsikringsfond	4 292 271	170 487	165 389
Udekket risiko	172 549	518	285
Opptjent og forfalt bruttopremie	8 664	1 677	1 649
Solvensmarginkrav		172 682	167 323
Ansvarlig kapital		419 989	440 329
Annen solvensmarginkapital		30 660	30 731
Solvensmarginkapital		450 649	471 060
Solvensmarginkapital i prosent av solvensmarginkrav		261,0 %	281,5 %

NOTE 18 Selskapskapital/grunnfondsbevis

Tall i hele 1000

	Pålydende	Antall	2017	2016
Akastor AS	50	560	28 000	28 000
Akastor AS	12 000	1	12 000	12 000
Akastor AS	2 400	1	2 400	2 400
Akastor AS	2 544	1	2 544	2 544
Akastor AS	4 670	1	4 670	4 670
Akastor AS	46 700	1	46 700	46 700
Akastor AS	23 350	1	23 350	23 350
Akastor AS	8 376	1	8 376	8 376
Akastor AS	4 225	1	4 225	-
Aker ASA	3 000	1	3 000	3 000
Aker ASA	330	1	330	330
Aker ASA	233	1	233	233
Aker ASA	118	1	118	-
Oslo Asset Management Holding AS	180	1	180	180
Oslo Asset Management Holding AS	3 300	1	3 300	3 300
Oslo Asset Management Holding AS	1 650	1	1 650	1 650
Oslo Asset Management Holding AS	359	1	359	359
Oslo Asset Management Holding AS	181	1	181	-
Sum selskapskapital / grunnfondsbevis		577	141 616	137 092

Tall i hele 1000

	2017	2016
<u>Beregning av årets skattegrunnlag</u>		
Resultat før skattekostnad	(2 436)	31 971
Permanente forskjeller	(4 879)	(20 357)
Endringer i MF	(38 774)	(59 705)
Overføring (anvendelse) av fremførbart underskudd	-	-
Årets skattegrunnlag	(46 089)	(48 091)
<u>Oversikt midlertidige forskjeller</u>		
Midlertidige forskjeller ved investeringer	115 574	64 145
Fremførbart underskudd	(94 603)	(48 514)
Ubenyttet fremført godtgjørelse		-
Grunnlag for beregning utsatt skatt	20 971	15 631
Utsatt skatt 25 prosent	5 243	3 908
<u>Skattekostnad:</u>		
Skatt på resultat		
Betalbar skatt inntekt	-	-
Endring utsatt skatt	1 335	3 042
Betalbar formueskatt	560	524
For lite (for mye) avsatt tidligere år	43	(33)
Tilleggsskatt fra 2014 Herkules		1 686
Skattekostnad	1 938	5 220
<u>Skatter i balansen</u>		
Betalbar skatt	560	524
Utsatt skatt (- utsatt skattefordel)	5 243	3 908
Sum	5 802	4 432
Skatt på resultatet	(609)	7 993
Skatt på permanente forskjeller	(1 220)	(5 089)
Betalbar formueskatt	560	524
For lite (for mye) avsatt tidligere år	3 207	1 792
Effekte av ikke balanseført utsatt skatt/skattefordel		-
Effekt av endring i skattesats		-
Beregnet skattekostnad	1 938	5 220

NOTE 20 Resultatanalyse

Tall i hele 1000

Side 22

	2017	2016
Risikoresultat	(1 977)	579
- herav LOF-ordningen	(3 309)	741
- herav fripoliser	1 332	(162)
Frigjort adm.reserve pga. utbetalt AP, EP og BP (LOF-ordningen)	4 482	4 455
Beregningsmessig adm. kostnader (LOF-ordningen)	4 906	6 031
Beregningsmessig adm. kostnader (fripoliser)	6 993	7 287
Beregningsmessig forvaltningskostnader (LOF-ordningen)	5 902	6 392
Faktiske driftskostnader	(14 666)	(15 161)
Administrasjonsresultat	7 617	9 003
Rentegarantipremie (LOF-ordningen)	63 480	63 971
Finansinntekter, netto	121 247	146 742
Fra/til kursreguleringsfond	(39 112)	(47 509)
Pliktig forrentning av premiereserve, 3,26 % (LOF-ordningen)	(55 174)	(61 508)
Pliktig forrentning av premiereserve, 3,37 % (fripoliser)	(76 204)	(73 838)
Rentemargin fripolisebestand	-	(7 287)
Avsatt fra tilleggsavsetninger	7	
Pliktig rente premiefond 2,0 prosent (LOF-ordningen)	(30)	(144)
Renteresultat fra fripoliser til egenkapital (20%)	-	-
Renteresultat	(49 267)	(43 543)
Avsatt i premiereserve grunnet ytterligere krav til forsterket dødelighet	(40 189)	(30 741)
Overført til premiefond og pensjonistenes overskuddsfond	-	-
Overført til tilleggsavsetning	-	-
Risikoresultat avsatt til forsikringskontraktene	(140)	-
Sum	(20 476)	(730)